

ÇIPLAK BİR KALP

ALEN BEŐİC

ÇEVİREN: EFE DUYAN

ÇEVİRİMDİŐİ

İSTANBUL

MAVİ DELTA
YAYINLARI

ÇIPLAK BİR KALP

Seçme Şiirler

*

Alen Bešić

Mavi Delta Yayınları
Kasım 2021, İstanbul.

ISBN: 978-605-2235-47-8

Yayın Yönetmeni: Zerrin Yılmaz Çelebioğlu

Dizi Editörü: Gökçenur Ç.

Yayına Hazırlayana ve Çeviren: Efe Duyan

Bu kitap **İSTANBUL OFFLINE ŞİİR FESTİVALİ** kapsamında
VERSOPOLİS PROJESİ desteğiyle yayımlanmıştır.

ÇEVİRİMDIŞI
İSTANBUL

VERSOPOLIS

where
poetry
lives

İSTANBUL OFFLINE ŐİR FESTİVALI
2021

ÇIPLAK BİR KALP

Seçme Şiirler

Alen BeŐić

Çeviren: Efe Duyan

Versopolis Őairleri Dizisi

Mavi Delta Yayınları

İÇİNDEKİLER

ARKADYA.....	6
ARCADIA.....	8
ARKADIJA.....	9
MARAKEŞ.....	10
MARRAKESH.....	12
MARAKEŞ.....	13
AŞINA BİR ODANIN KUSURSUZ DÜZENİNDE.....	14
IN THE PERFECT ORDER OF A FAMILIAR ROOM.....	16
U SAVRŠENOM REDU POZNATE SOBE.....	17
ZAMANIM DARALDI - KAPRIÇYO.....	18
MY TIME HAS GROWN SHORT, CAPRICCIO.....	20
USITNJENO JE MOJE VRIJEME, KAPRIČO.....	21
YAZIN ÖLÜM İLANI.....	22
SUMMER OBITUARIAN.....	24
NEKROLOG LIJETU.....	25

ÇIPLAK BİR KALP	26
1. BİR ÖĞLEN.....	26
<i>FROM "A NAKED HEART"</i>	28
1. A NOON	28
<i>IZ GOLOG SRCA</i>	29
1. PODNE	29
2. DÜŞÜŞ.....	30
<i>FROM "A NAKED HEART": 2. DESCENT</i>	32
<i>IZ GOLOG SRCA: 2. SILAZAK</i>	33
3. ALTIN ORAN	34
<i>FROM "A NAKED HEART": 3. THE GOLDEN RATIO</i>	36
<i>IZ GOLOG SRCA: 3. ZLATNİ PRESJEK</i>	37
25. MELODİ	38
25. MELODY	40
<i>IZ GOLOG SRCA: 25. MELODIJA</i>	41

ARKADYA

*... Euphemia'dan dönerken,
anıların her gündönümü ve her ekinoksla
değiş tokuş edildiği şehirden...*
Italo Calvino, Görünmez Kentler

Bir kent var, Euphemia, kuzey rüzgarı yönünde
seksen mil uzakta. Pazarlar kuruluyor. Orada bütün
anılarımı, okuduklarımı, düşlerimi tek bir şey hatırlamak için takas ettim:

Bir kent vardı. Ve bir katedral meydanı.
Derken kentliler orayı süslemeye başladı.
Ama mimari becerileri sınırlıydı. Kuru çeşmeler,
toz, uzak parıltılar.
Meydan kim bilir ne kadar gözden uzak kaldı.
Sadece karanlıkta akıllara düşüyordu. Bir mucize bekliyorlardı.
Ateşkes sırasında bir kadın bodrumundan çıktı ve
şaşkınlıktan küçük dilini yuttu. (Neredeyse hayatını kaybediyordu.)
Durum şöyleydi:

Her Şey daha yumuŐak. Gri.

Bir saat

(katedralde, yerde)

bir çizgi filmde çıkmıŐ ya da

Dali'nin

zaman tasviriyymiŐ gibi:

Derken, dűnyanın kırılmıŐ yumurtasının űzerinde parladıđı

bir leke fark ediyorum: Bir Lotus ieđi. Kıpırdamıyorum.

Gűzlerimi kapayıp dűŐűnűyorum:

Sekiz yapraklı Arkadya.

HerŐeye rađmen. Mucizeler zamanı.

Da Vinci'yi hatırlıyorum,

duman gibi kullanmalı fırçayı.

Bu Őehir – baŐtan sonra telkari

bu Őehir – baŐtan sona őrűmcek ađı

Saraybosna.

ARCADIA

*... on return from Euphemia, the city
in where memories are exchanged for
every summer solstice and every equinox...
--Italo Calvino, Invisible Cities
(transl. by William Weaver)*

There's a city, Euphemia, eighty miles in the direction
of the north wind. There have markets there. I exchanged
all my memories, readings, dreams for a single remembrance:

There was a city. And a square with a cathedral.
Soon the citizens began to decorate it.
But they were poor architects. With fountains dry —
dusty, glimmering.
The square had not been seen for who knows how long.
Only imagined in darkness. They were expecting a miracle.
During a brief ceasefire a woman emerged from below and was
suddenly shocked. (Almost lost her life.) A picture emerges:

All is softer. Grey.
There is a clock (slumped
on the cathedral) as in
a cartoon, or,
as though Dali were to tell
the time.
From the corner of my eye I can spot
a stain onto which shines the world's egg-
cracked – a Lotus flower. I hold my head still.
I close my eyes and think:

Arcadia with eight petals.
In spite of everything. A time of miracles.
I recall Da Vinci,
One should paint the way smoke does,
this city – all filigree,
this city – all cobweb,
Sarajevo.

Translated by Biljana D. Obradović

ARKADIJA

*...u povratku iz Eufemije, grada u kome se
razmjenjuju uspomene na svaku dugodnevicu
i na svaku ravnodnevicu...
Italo Kalvino, Nevidljivi gradovi*

Ima grad Eufemija, na osamdeset milja u pravcu
vjetra maestrala. Ima pijaca. Razmijenio sam sva
svoja sjećanja, čitanja, snove za jednu uspomenu:

Bio grad. I trg sa katedralom.
A onda ga stali ukrašavati.
Ne-imari. Suhim fontanama,
prašinom, bljeskom.
Trg nije gledan ko zna koliko dugo.
Zamišljan u tami. Očekivano je čudo.
U zamrlom času poklonjen mu je
pogled. (Umalo i život.) Izranja slika:

Sve je umekšano. Sivo.
I ima jedan sat (klonuo,
na katedrali) kao iz
crtanog filma, ili,
kao da Dali tumači
vrijeme.
Krajičkom oka nazirem stepenik
na kom se blista jaje svijeta –
raspuklo – Lotos. Ne pomjeram glavu.
Sklapam oči i pomišljam:

Arkadija od osam latica.
Uprkos svemu. Vrijeme čudā.
Prisjećam se Da Vinčija:
trebalo bi slikati načinom dima,
grad-filigran,
grad-paučinu,
Sarajevo.

MARAKEŞ

*Hiçbir ayna tekrar demir olmadı;
Hiçbir ekmek dönüp buğday olmadı;
Olgunlaşmış hiçbir üzüm koruğa dönmedi.
Olgunlaş ki daha beter olmayasın.*

Işık ol.

Mevlana Celaleddin Rumi

Çok renkli bir kilimler takım adasında, Marakeşli kadınlarımın kına ile boyanmış elleri bamyâ, mersin, tarçın dolu sepetlerin üzerinde dans ediyor.

Kırmızı ağacın limonu bir kadının avucunda yetişiyor. Sarmaşık parmaklarını sarıyor. Eski Berberi masallarını saklayan sarmallar. Rubailerle çevrilmiş bir çivi. Sufi zaviyesinin soğuk bahçesinde bir çeşmenin suyu, bir kızın siyah buklelerinden fışkırıyor.

Az önce kuru incir satın aldığı yaşlı kadının yaşam çizgisine dizilmiş bozukluklar, kendi küçük suretlerine benziyor. Para üstünü alırken, Tanrının kadının elinden sana susam dolu gözyaşlarıyla baktığını fark ediyorsun. Parayı hızla cebine tıkıp kalabalığın içine dalıyorsun. Ama biliyorsun, artık çok geç. Kimliğin belirlendi bile.

İçinde birbiriyle bağlantılı patlamaların yankısı. Tersten oynatılan bir filmde aniden parçalanıp zarar görmeden birleştirilen bir kolye gibi topluyorsun kendini, mermer zemindeki incilerin sesi hızla kaybolurken. Kendinden geçip Marakeş kumlarına yığılırken bir İskoç gölü civarındaki tepelerde sonbaharın funda katliamını unutuveriyorsun ve dilin canlanıyor. Sen ve Tanrı kalıyorsunuz geriye, aşkın, isimsiz, telafi edilemez...

Marakeşli kadınlar kınayla boyanmış elleriyle seni çağırıyor ve bir çocukmuşsun gibi uyutuyorlar.

Alev almış bir cami minaresi kara güneşi ikiye bölüyor.

MARRAKESH

*No mirror ever became iron again;
No bread ever became wheat;
No ripened grape ever became sour fruit.
Mature yourself and be secure from a change for the worse.
Become the light.
--Mevlana Jalal ad-Din Muhammad Rumi*

In this archipelago from a multi-colored rug, my Marrakesh women's hands, painted with henna, dance over baskets filled with okra, myrtle, cinnamon.

A lemon from a red tree grows on one woman's palm. Ivy weaves around fingers. Spirals hide the ancient Berber tales. A nail encircled by a Rubaiyat^[1]. A fountain from a cold yard of a Sufi zawiya^[2] is bursting from a knuckle of a dark haired girl.

Below the life line of an old woman—from whom I've just bought a bunch of dry figs—appear a bunch of tiny images of her under a handful of change she gives back to you. Having taken the change, you realize that from her hand the eye of God is staring at you, filled with tears of sesame. Quickly you stuff the coins into your pocket and bolt into the crowd. But you know that it's too late and that you've been identified.

Connected implosions echo within you. You gather yourself up like a necklace, suddenly ripped into pieces in a movie played in reverse, reassembled without damage, as the clank of pearls on a marble floor fades in a second. As you fall, ecstatic, into the sand of Marrakesh, you forget the autumnal slaughter of heather on the hills above a Scottish lake, and your tongue is lively. You and God remain transcendent, nameless, irretrievable.

Marrakesh women's hands, painted with henna, invite you and lull you as if a child.

The minaret of a mosque enflamed cuts in half the black sun.

Translated by Biljana D. Obradović

[1] Rubaiyat - from Arabic rubā'iyah, from rubā'iy consisting of four elements; a traditional Persian verse form consisting of a collection of quatrains, typically rhyming aaba, a verse form consisting of four-line stanzas.

[2] Zawiya - is an Islamic religious school or monastery, like a Madrasa.

MARAKEŠ

*Nijedno ogledalo ne postade gvožđe opet;
Ni hljeb žito;
Ni zrelo grožđe zeleni plod.
Sazrij i budi siguran od promjene na gore.
Postani svjetlost.
-- Mevlana Dželaludin Rumi*

U ovom arhipelagu od šarenih ćilima, ruke marakeških žena, oslikane kanom, igraju kroz košare sa bamijama, mirtom, cimetom.

Limun raste, na dlanu, iz crvenog stabla. Oko prstiju plete se bršljan. Spirale skrivaju drevne berberske basme. Rubajiom uokviren nokat. Šadrvan iz hladovitog dvorišta sufijske tekije pršće sa zglavka tamnolute djevojke.

Linija života jedne staramajke (od koje si upravo kupio pregršt suvih smokava – pregršt njenih minijaturnih lica) ukazuje se ispod hrpe sitniša što ti pruža. Uzevši novčić, shvataš da te iz njene šake netremice gleda oko Boga, uplakano od susama. Brzo trpaš kovanice u džep i zaranjaš u gužvu. Ali znaš da je već kasno i da si pročitao.

Lančane implozije muklo odjekuju u tebi. Skupljaš se, kao kad se ogrlica, naglo raskinuta, u filmu puštenom unazad, sastavi bez rane i zveka perli po mermernom podu umine na mah. Dok padaš, u zanosu, u pijesak Marakeša, zaboravljaš jesenji pokolj vrijesa na brdima oko škotskih jezera, čili iz tebe jezik. Ostajete sami, Bog i Ti – današnji, bezimni, nepovratni.

Ruke marakeških žena, oslikane kanom, primaju te i uljuljkuju poput djeteta.

Minaret jedne mošeje u plamenu rasjeca crno sunce napola.

AŞINA BİR ODANIN KUSURSUZ DÜZENİNDE

Aşına bir odanın kusursuz düzenini ardında bırakmadan önce, ortalığı birbirine katıyorsun. Ya da gördüğün, bir karmaőa yanılması sadece.

Aşına olmayan bir çift göze, bu çatlaklar hiçbir şey ifade etmeyecek.

Duvardaki profilden çekilmiş fotoğrafını büküyorsun. Bir yüz diğerine bakar her zaman. Senin ötene.

Rafta őiirle düzyazı karıőtırıyorsun.

(Bu defa, Carver's őiirlerinin sarı cildi

Proustların arasına giriyor)

Kağıt bıçak, henüz kesilmemiş bir sayfada duruyor,
henüz sonuna kadar okunmadı.
Kalem kısmen açıldı.

Tüm tılsımları parlattın. Ardında bıraktığın
deliller, geri döndüğünde (veya uyandığında),
eskiden ne olduğunla
ne olacağın arasındaki ince çatlakta
kendini avlayabileceğin
yegane yem olacak.
Ne olduğunun narin şimdisi.

IN THE PERFECT ORDER OF A FAMILIAR ROOM

Before you depart the perfect order of a familiar room,
you make a mess. Or just the illusion of a mess.
To an unfamiliar eye those cracks won't mean anything.

You slant your profile on the wall. One face always stares
at another. Beyond you.

On the shelf you scramble prose with poetry.
(This time, the yellow back of Carver's Poems
jammed between volumes of Proust.)

The paper knife has sliced into an uncut sheet,
not finished being read yet.
The pencil has been only half sharpened.

All the talismans have been polished. Evidence
left behind. When you return (or awaken),
they will be the only lure
with which you will be able to catch yourself
between the fragile fissure of what you used to be
and what you will have become.
For the minuscule part of what you are now.

Translated by Biljana D. Obradović

U SAVRŠENOM REDU POZNATE SOBE

Pred odlazak, u savršenom redu poznate sobe,
praviš nered. Privid nereda.
Nenaviknutom oku te pukotine ne govore ništa.

Nakrivljuješ profil na zidu. Lice zagledano
uvijek u drugog. Mimo tebe.

Na polici izmiješaš prozu i poeziju.
(Ovog puta, žuti hrbat Karverovih Pesama
umetnut između tomova Prusta.)

Nož za papir uronjen u nerazrezan tabak,
u nedočitano.
Olovka zaoštrena dopola.

Talismani su posijani. Ostavljeni
tragovi. Kad se vratiš (ili probudiš),
oni će biti jedine udice
kojima ćeš moći da se zakačiš za
krhki procijep između onoga što si bio
i onoga što ćeš biti.
Za tanušno sada onog što jesi.

ZAMANIM DARALDI - KAPRIÇYO

Zamanım daraldı. Her saniye
içinde bir okyanus gizliyor. Artık çekimser
ve ifade edilmeyen şeyler için yaşıyorum.
Tüm bildiklerimi kitaplardan öğrendim.
Saygın boşlukların vahasına
kendi küllerimle dolu
urneler bırakıyorum.

Yer ve gök ortadan kalkacak,
sözler gibi. Şiir, taahhütsüz bir mektuptur. Rastgele
bir imge ve parmaklarda biraz polen kalır geriye. İçinde
bazen balın simyasını keşfederim:

Adriyatik'te taş teraslar ve zeytinlikler;
frutti di mare, bir sürahi Bevanda şarabı,
bir Komiza tavernasında Pag peyniri;
veya bir mantarın genç cildinde
gençliğimin Bosna ormanlarından çam iğneleri;
Rhodos'un eski kentinde
ara sokaktaki boş villanın basamaklarında
uyuyan kediyi okşuyor bir kız.

Bu ıvır zıvırın kronolojisi
hayatı bütünleştirmeye yeter.

MY TIME HAS GROWN SHORT, CAPRICCIO

My time has grown short. Every second
conceals an ocean. Now, I exist for abstentions
and the unexpressed. All I know, I know from books.
In these oases of revered emptiness
I deposit urns of ashes, with many
of my own Is.

Heaven and Earth shall pass away[1], but so do
words. Poetry—an irretrievable letter. A random
image, a little pollen on the fingers, remains. In it,
sometimes I discover the alchemy of honey:
stone terraces and olive groves on Adriatic
islands;
frutti di mare, a pitcher of bevanda[2] and cheese from Pag[3]
in the Komiža[4] tavern
or pine needles on the young skin of a mushroom
from Bosnian forests of my youth;
a girl who caresses a sleeping cat
on the steps of an empty villa on a side street
of the historic district of the city of Rhodes.

This chronicle of tidbits
enough to make life whole.

[1] Heaven and earth shall pass away - Bible Mathew 24:35

[2] Bevanda - watereddown wine

[3] Pag - an island in the Adriatic on the Croatia side.

[4] Komiža - a city on the island of Vis in the Adriatic on the Croatian side.

Translated by Biljana D. Obradović

USITNJENO JE MOJE VRIJEME, KAPRIČO

Usitnjeno je moje vrijeme. Svaka sekunda
skriva okean. Sada, postojim za odustajanja.
I nedorečenost. Sve što znam znam iz knjiga.
U oaze plemenite praznine
pohranjujem urne sa pepelom mnogih svojih ja.

Proći će nebo i zemlja, ali prolaze i
riječi. Poezija – pismo nepovratno. Poneka
slika, kao pelud na prstima, ostaje. U njoj,
katkad, alhemiju meda otkrivam:

kamene terase i maslinjaci po jadranskim otocima;
frutti di mare, bokal bevande i paški sir
u konobi u Komiži;
borove iglice na mladoj koži vrganja iz
bosanskih šuma mog djetinjstva;
djevojka što miluje zaspalu mačku
na stepeništu puste vile u nekoj od uličica
starog dijela grada Rodosa.

Hronika sitnica.
Dovoljna za čitav jedan život.

YAZIN ÖLÜM İLANI

Rüzgarda yalnızlığına savrulan
(anahtar deliğinden, kapı eşiğinin altından,
jaluzilerin kaburgalarından geçip) akasya kokusu
sırrını açar sana: yine çatlamaya başladı
yazın zarı. Tevazuyla
sararmış bir atlas alıp eline
resiflerinde dalga yelelerinin birer kırbaç gibi şakladığı
yarımadalar arasında yelken açıyorsun parmaklarınla,
martıların telaşlı kanatlarında
geleceğin gizli geometrisini okuyamasan da.
Görünmez bir el teybin oynat tuşuna basınca
bu dünyadan göçmüş Ezra Pound'u dinleyebilirsin.
Altı ayaklı dizeleri aynaları titretir
Çek kristallerini dile getirirken.

Menzil ve kudret diye işte buna derim ben. Oda kucaklayıverir seni.
Güneşin, nesne gölgeleri çizdiği
dışardaki dünya, kime atfedildiği unutulmuş
bir anıt mezara dönüşür.
Başın dönmeye başlar, hemen önünde,
masanın üzerinde, ağızını açmış bekler, korkutucu ve dipsiz çukuru
boş bir sayfanın. Kılcal damarlarında korkuyu evcilleştirip
dörtmala koşan kalbini dizginlediğinde
yazdıklarınla küçücük bir mum alevinin bile
dans etmediğini fark edersin.
Altın iplik bozulmadan kalır
merhumun ağzındaki gibi.

SUMMER OBITUARIAN

Brushed by the wind in your solitude
(through the keyhole, under the doorstep, through the shut
ribs of the Venetian blinds), the smell of the locust-tree
lets you in on the secret: again
the membrane of summer has partly cracked. Humbly you turn to
a yellowing atlas and with your fingers you sail from cape to cape,
on whose reefs the waves' manes snap almost like a whip,
nor will you be able to read the arcane geometry of the future
in the frantic flight of gulls. From a tape player,
clicked by an invisible hand, you can hear Ezra Pound
posthumously, whose feverish hexameters
make mirrors flicker and the Czech crystal chatter.
That's the reach and power of poetry. The room embraces you.
The world beyond these walls, in which the sun
draws out the shadows of objects, stands a cenotaph
whose original tribute everyone has long
forgotten. You start to get dizzy, while before you,
on the table, gaping, lies a frightening bottomless
pit of an empty page. Even though in your capillaries you tame horror
and a bridle, the mad gallop of the heart, you realize
from what you write not even a tiny candle flame will begin to dance.
The golden thread will remain undisturbed
as on the mouth of the deceased.

Translated by Biljana D. Obradović

NEKROLOG LJETU

Utisnut vjetrom u tvoju osamu (kroz ključaonicu, ispod praga, kroz sljubljen rebra žaluzina), miris rogača ti odaje tajnu: opet je napukla opna ljeta. Otvaraš smjerno požutjeli atlas i prstima brodiš od rta do rta, na čijim te grebenima nikada neće ošinuti griva propetih talasa, niti ćeš u mahnitom letu galebova umjeti iščitati strogu geometriju budućih događaja. Sa magnetofona, pokrenutog nevidljivom rukom, zagrobno se oglašava Ezra Paund od čijih grozničavih heksametara podrhtavaju ogledala i cvokoće servis od češkog kristala. Tek tolika je moć poezije. Obgrljuje te soba. Svijet izvan ovih zidova, u kome sunce izdužuje sjenke stvari, kenotaf je čiju su prvobitnu svrhu već odavno svi zaboravili. Obuzima te vrtoglavica, dok ispred tebe, na stolu, zjapi zastrašujući bezdan prazne stranice. Iako u svojim kapilarima krotiš užas i zauzdavaš ljudi galop srca, znaš da od onoga što napišeš ni plamičak na svijeći neće zaigrati. Nepokolebljiva ostaće zlatna nit. Kao pred usnom pokojnika.

ÇIPLAK BİR KALP

1. BİR ÖĞLEN

Kendinden kime bahsettiğinle
seni kimin izlediğine dikkat ediyorsun. Çünkü
Ötekilere geçen her sözcüğüne biraz olsun
eksilirsin. Soğuk odaların karanlığında
vakayınamelerin unutulmuş harflerinin kabuk bağladığını
hissediyorsun. Fotoğrafları egzotik bitki tohumları gibi
gömüyor, sabırla kurutulmuş bitki defterinde yaprak açmalarını
bekliyorsun.

Ölümcül bir yalnızlık içinde, buğulu bir kadehe Riesling doldurup
Gerçek Şiir senin ulaşamayacağın bir sadelikte
barınmalı diyorsun: Sofrada kesilen ekmeğin diliminde,
bir zeytin kasesinin büyüleyici sıradanlığında, avucunu koyduğun
taş bir bankın yadsınamaz sıcaklığında. Aniden, öğle vakti. Bu Müjde'ye
ve sessizlikle dolu çanların uçsuz mavi gökyüzündeki git geline
bir kere tanık olan ölse de gam yemez.
Siyah bir takımyıldızın vahşi sarmalında uçan güvercinler
gözden, bilinçten, hafızadan kayboluyor. Korkup bırakılmış
gümüş bir balon
yankıların ıstırabından aşağı süzülüyor.
Güneşin saatinin gölgesi sessiz sedasız titriyor.

FROM "A NAKED HEART"

1. A NOON

You are cautious to whom you speak of yourself
and of those who witness you. Because, with every word that
passes to Others, less of you remains. You perceive how,
in the darkness of cold chambers, the letters of the forgotten
chronicle peel. You bury pictures like exotic plant seeds,
patiently waiting for them to leaf out of the herbarium.
Mortally alone, you drink a dewy glass of Riesling, and
you think how Real Poetry doubtlessly dwells in simplicity
to which you just cannot rise: in our daily bread's prominent slice
on the table, the enchanting ordinariness of an olive bowl,
the undeniable warmth of a stone bench upon which you lay
your palm. Suddenly – noon. And, really, how can you not envy
the eye on its Pure Annunciation, on the boundless-blue sky
carving out the circuits of the belfry in which the silence amasses?
The flight of the pigeons like a black constellation in a wild helix
disappears from sight, consciousness, memory. And one silver
balloon, released out of fear, drifts down the agony of echoes.
Voiceless, the shadow of the sun's clock shivers.
Translated by Dalibor Krnetić and Igor Cvijanović

IZ GOLOG SRCA

1. PODNE

Paziš kome se pričaš i ko te svjedoči. Jer, sa svakom riječju što promine u druge manje te ima. Slutiš kako se, u tami hladnih odaja, ljušte slova zaboravljenog ljetopisa. Pohranjuješ slike kao sjeme egzotičnog bilja, čekajući strpljivo iz herbarijuma da prolista. Utvarno sam, ispijaš orošenu čašu rizlinga, i pomišljaš da prava poezija vjerovatno prebiva u jednostavnosti koju nikako da dosegneš: u nasušnoj očiglednosti kriške hljeba na stolu, očaravajućoj običnosti zdjele maslina, neporecivoj toplini kamene klupe na koju polažeš dlan. Odjednom – podne. I zaista, kako ne zavidjeti oku na čistoj blagovijesti, na plavetnilu što rezbari konture zvonika u kom se opet sabira tišina? Jato golubova poput crnog sazviježđa u divljoj spirali odmiče van pogleda, svijesti, pamćenja. I jedan se srebrni balon, ispušten od straha, otiskuje niz agoniju odjeka. Bezglasna, podrhtava sjenka sunčanog sata.

2. DÜŞÜŞ

Güneşin saatinin gölgesi sessiz sedasız titriyor.

İlham eksikliği değil de, daha tuhaf bir şey

seni evden gizlice çıkmaya itiyor: İçinden sokağın karşısındaki arkadaşlarına

şiiirlerini bağıırarak okumak geçtiğinde

seni paramparça eden dayanılmaz utanç olabilir.

Ya da daha dünyevi bir şey, sadece açlık belki.

Gözlerin, böcek dokunaçları gibi ihtiyatla dünyayı değiyor
ve zar zor uzanır belli belirsiz ufka. Kapıyı ardından çekerken
bir anlığına unutuyorsun güç bela örölmüş harflerin bitkin desenini:
Eski bir yaz, olgunlaşmış bir gün, elementlerin dengesi ve uzak bir denizin
zamanın perdelerinden geçip sana ulaşan kurşuni atomlarının esintisi
nefesinin ritmine dönüşüp çözünüyor ve ardında
arzunun kırılğan kabuklarını, hayatta kalabilmiş birkaç aşkın çakıl
taşlarını,
geç belirmiş nadide sezilerin gün ışığına aç kansız şiirlerini bırakıyor.
Issız bir kumsala inip ilk defaymış gibi avucuna bir kabuk alıyor,
incirin tadına bakıp ayakkabılarını çıkıyorsun.

FROM "A NAKED HEART": 2. DESCENT

Soundless, the sun clock's shadow trembles.
You sneak out of house, driven by something
more peculiar than a lack of inspiration. It might be
unbearable shame, tearing you apart every time
you wish to shout your poems to the friends across the street.
Or it's something earthier, sheer hunger, perhaps.
Just like insects' tentacles do, your eyes warily feel
the world, barely touching the indifferent horizon.
For a second, closing the gate behind, you forget
the exhausted pattern of your scarcely woven letters:
a long-gone summer, a ripened day, the balance of elements,
the absent sea whose livid atoms, brought by a breeze
through curtains of times, decompose in your mind
to the rhythm of your breathing and leave behind
brittle husks of desire, pebbles of a few survived loves,
bloodless poetry craving for the sunlight of precious late insights.
You descend to a deserted beach and, as if for the first time,
roll a shell in your hands, taste a fig, take off your shoes.

Translated by Dalibor Krnetić and Igor Cvijanović

IZ GOLOG SRCA: 2. SILAZAK

Bezglasna, podrhtava sjenka sunčanog sata.
Iskradaš se iz kuće, tjeran nečim zagonetnijim
od nedostatka nadahnuća. Možda neizdrživim
stidom, što te rasparčava kad god pomisliš da
svoje pjesme dovikneš preko ulice prijateljima.
Ili nečim zemaljskijim, pukom glađu, recimo.
Kao insekt ticalima, pogledom oprezno opipavaš
svijet, ovlaš dodiruješ ravnodušni horizont. Na
trenutak, zatvorivši kapiju za sobom, zaboravljaš
iscrpljeni obrazac po kom oskudno tkaš pismo:
neko proteklo ljeto, zreli dan, ravnoteža elemenata,
odsutno more čiji ti se modri atomi, naneseni lahorom
kroz zastore vremena, u ritmu disanja rastvaraju u
umu, ostavljajući za sobom krte ljuštore čežnje,
oblutke nekoliko preživljenih ljubavi, beskrvnu
poeziju što žudi za suncem dragocjenih kasnih
spoznaja. Silaziš na pusto žalo i, kao da prvi put to činiš,
u dlanovima prevrćeš školjku, kušaš smokvu, izuvaš se.

3. ALTIN ORAN

Avucuna bir kabuk alıyor, incirin tadına bakıp ayakkabılarını çıkıyorsun.
Ama şimdiden griye dönmüş durgun deniz, kumdaki izlerini silip
milimetrelik gezilerin parçalanmış döngüsünü yıkıyor; odadan sahile,
harflerden bedene, benlikten benliğe yapılan... Benden sana... Selviler,
Yaz Dönümü'nde gecenin erken saatlerinde yanıyor. Gün ışığının nabızı
zayıflarken

anıran eşeğin kalın sesi, sersem sepelek yıldızların altında yankılanıyor.
İyi bildiğin bu sahilde ağlıyorsun, dünya ince bir gözyaşı tabakasıyla
örtülünce

daha nazik ve tatlı görünecek diye değil, birisinin sana yüzyıllar önce
okuduğu bir dize

gelip şimdi seni bulduğu için: "Ben buradaydım senin çok öncenden beri,
senin çok sonranda da burada olacağım."

Yontulmuş mezar taşının yazıtı

yosunlu bir kadife örtünün arasından parlarken

Ölüler Risalesi'ni, kayaların fısıltısını ve görüntüsü olmayan sesleri yakıyor.

Sen bu en kısa gecelerin saf durgunluğusun, göğü alevli bir ok gibi yarmak yerine

düşüşün geometrisini mantıkla aşacak, yitik bir anıda ve şu rüyandaki

kaplumbağanın hızıyla zamanın sonsuz okyanusunda belirip

birinin harap olmuş kalbinde sessizce kıvrılacak

Altın Oran'ını arıyorsun dünyanın.

FROM "A NAKED HEART": 3. THE GOLDEN RATIO

You turn a shell in your palms, taste a fig and take your shoes off.
But already grey and languid, the sea rubs out your traces on the sand,
washes the fragmented circuit of those millimeter-long wanderings,
from the room to the beach, from letter to body, from self to self.
From me to you. Cypresses burn in the early Midsummer Night.
The harsh braying of a donkey shudders through the muddled stars, as the
last pulses of the daylight wane. You weep on this ever familiar shore,
but not because the world might appear more gentle and dear, shrouded
in a fine sheet of tears, but because of one verse that someone recited to
you some several centuries ago, and which has finally found you:
Long have I lain here before thee and after thee long shall I lie – through
the mossy velvet shines forth an epitaph from a chipped tombstone, burns
the epistle of the Dead, the whisper from the rock, the voices without pictures.
You are Pure Stillness in this shortest of nights, as you search for the Word's
Golden Ratio, which won't tear up the sky like a burning arrow, surpassing
with Logic the geometry of the fall, rather with the pace of the turtle's crawl
from the lost memory and a dream, surfacing from the endless ocean of Time,
and quietly curling up in someone's wasted heart.

Translated by Dalibor Krnetić and Igor Cvijanović

IZ GOLOG SRCA: 3. ZLATNÍ PRESJEK

U dlanovima prevrćeš školjku, kušaš smokvu, izuvaž se.
Ali već sivo, čamotno more briše tvoje tragove po pijesku,
spira izlomljenu kružnicu tih milimetarskih lutanja, od
sobe do plaže, od pisma do tijela, od sebe do sebe. Od mene
do tebe. Čempresi izgaraju u predvečerje Ivanjske noći.
Bolni magareći rev potresa zamućene zvijezde, dok zamiru
posljednji damari svjetlosti. Plačeš na ovoj toliko poznatoj
obali, ali ne zato što svijet možda izgleda mekši i prisniji
obložen finom opnom suza, već zbog jednog stiha kojim ti se neko
obratio prije nekoliko stoljeća i koji te danas konačno pronašao:
Davno ti sam legao i dugo ti mi je ležati – kroz baršun mahovine
prosjava epitaf sa okrnjenog stečka, plamti poslanica mrtvih,
šapat iz kamena, glasovi bez slika. Čista si nepomičnost, ove
prekratke noći, dok tragaš za zlatnim presjekom riječi koje neće
poput zapaljene strijele zaparati tamno nebo, logikom nadigravši
geometriju pada, nego korakom kornjače domiliti iz zaborava,
iz sna, izroniti iz beskrajnog okeana vremena, i
tiho se sklupčati u nečijem umornom srcu.

25. MELODİ

Dili bağlanmış ağzını dünyaya değdiriyorsun.
Öteki olmaktan gocunmuyor. Sundurmanın korkuluğuna
dirseğınle yaslanmış, kalbin
ruhsuz ve tutarsızca zonklarken (birisi bedenın yıpranmış
madenlerini kazıyormuş gibi), ıhlamur taşlarını
yutan alacakaranlığı izliyorsun. Odanın derinlerinde bir yerden gelen
kasvetli bir nakarat patlıyor ensende:
Altın kalbin peşinde bir madenciyim... Çocukluk uzun bir gölgedir,
pervasızca omzuna dokunup
fısıldıyor: Ölülere ne kadar borcun var? Kapalı göz kapaklarının
ardında boğulmuş bir mum gibi alazlanıyor birdenbire
Melodija EI Niš radyolarının altın harfleri. Babanın babası, sırtı sana
dönük oturmuş,

bir bulmaca çözüyor. Minik parmakların,
antik tüplü radyonun istasyonları deęiřtirirken
bir dil karmaşasının içinde yönünü arıyorsun. Bu gürültülü kovandan
birdenbire bir Sevdalinka yükseliyor. Bir ahır, mezar ve tahta
terliklerin takırtısı hakkında. Gözyaşları hakkında.
Bu sözcükleri biliyorsun. "Kalpten gelen hediye ne demek?"
diye soruyorsun. Radyoyu kapatıyor babanın babası. Sessizlięin nabzı
atıyor. Yaz
bir çocuğun cılız parmaklarıyla bir portakal gibi çatlayarak açılıyor.

25. MELODY

Your tongue-tied mouth reaches for the world serene in its otherness. Leaning on your elbow on the porch, in the discrepancy of the heart's dull throbs (as if someone is pickaxing their way through the decrepit mines of your body), you watch dusk swallowing linden crowns. From somewhere, deep in the room, a gloomy chorus thrusts at your nape: I've been a miner for a heart of gold... Childhood is a long shadow, carelessly touching you on the shoulder and whispering: How much do you owe to the dead? Behind closed eyelids, like a smothered wax candle, golden letters flicker: Blaupunkt. Your father's father, his back in front of you, does a crossword. Your tiny fingers change stations on the tuner of the ancient tube radio and you navigate through the language disarray. From this boisterous hive, out of the blue, a sevdalinka rises crackly. About a barn, a tomb and the clatter of wooden slippers. About tears. You know these words. "And what's the gift from the heart?" you ask. He turns off the radio. Silence pulsates. Summer is cracked open like an orange by the feeble fingers of a child.

Translated by Dalibor Krnetić and Igor Cvijanović

IZ GOLOG SRCA: 25. MELODIJA

Nemuštim ustima zahvataš svijet
spokojan u svojoj drugosti. Nalakćen
na doksat, u raskoraku potmulih damara
srca (kao da neko pijukom krči sebi put kroz
ruševne rudnike tvoga tijela), gledaš kako lipove
krošnje greznu u tminu. Odnekud, iz dubine sobe,
u potiljak ti se zariva tugaljivi refren: I've been
miner for a heart of gold... Djetinjstvo je izdužena
sjenka, nehajno te dotiče po ramenu i šapuće: Koliko
duguješ mrtvima? Pod kapcima, kao utuljena voštanica,
zatrepere zlačana pismena: Melodija EI Niš. Očev
otac, okrenut leđima, rješava ukrštenicu. Majušnim
prstima vrtiš skalu pretpotopskog lampaša, krmaniš
kroz pometnju među jezicima. Iz tog uzavrelog ulišta
najednom se pucketavo izvije sevdalinka. O čardaku,
mezaru i klepetu nanula. O suzama. Poznaješ te riječi.
„A šta je dar od srca?“, pitaš. On gasi radio. Pulsira tišina.
Ljeto je načeto kao narandža nejakim palčevima djeteta.

